

Pohrana ugljika u šumama i projekt LIFE CROLIS

(Nacionalni informacijski sustav za zemljište u RH)

Raspoloživi resursi u akumulaciji i korištenju drvne mase, planiranje u sektoru šumarstva (ŠGOP), izazovi šumarstva u uvjetima klimatskih promjena, certifikacija održivosti šumske biomase

Goran Kovač, Hrvatske šume d.o.o.

Zlatko Benković, Hrvatske šume d.o.o.

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo zaštite okoliša
i zelene tranzicije

AGENCIJA ZA
PLAĆANJA U
POLJOPRIVREDI,
RIBARSTVU I
RURALNOM
RAZVOJU

EKONERG

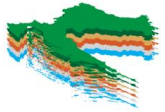

REPUBLIKA HRVATSKA
Državna geodetska uprava

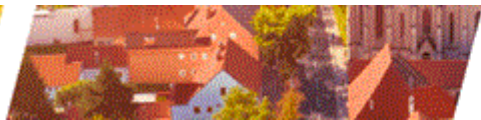
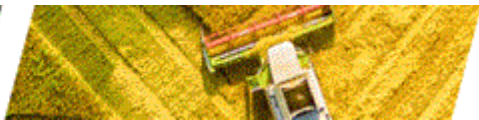
FOND ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I
ENERGETSKU UČINKOVITOST

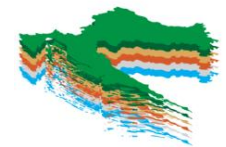

Održivo gospodarenje šumama

- ▶ Održivo gospodarenje šumama znači upravljanje i korištenje šuma i šumskog zemljišta na način i u mjeri koja održava njihovu bioraznolikost, produktivnost, sposobnost regeneracije, vitalnost i njihov potencijal za ispunjavanje, sada i u budućnosti, relevantnih ekoloških, ekonomskih i društvenih funkcija na lokalnoj, nacionalnoj i globalnoj razini, a koja ne uzrokuje štetu drugim ekosustavima.
- ▶ Rezolucija H1 Ministarske konferencije u Helsinkiju o zaštiti šuma u Europi, 1993.
- ▶ Zakon o šumama RH (NN 68/18., 115/18., 98/19., 32/20., 145/20., 101/23., 36/24)
- ▶ Od 18. stoljeća - načelo potrajnog gospodarenja (1769. Zakonska uredba o šumama)

Podaci o šumama u Republici Hrvatskoj na temelju podataka Šumskogospodarskih osnova područja iz 2016. i 2026.

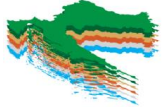
Kategorija	Površina šuma i šumskog zemljišta		Broj poligona
	1000 ha	%	
Državne šume (Hrvatske šume d.o.o.)	2027,8	73,1%	166246
Ostale državne šume	51,7	1,9%	2535
Privatne šume	694,8	25,0%	46290
<i>...od toga u povratu</i>	<i>13,6</i>	<i>0,5%</i>	<i>1667</i>
Ukupno	2774,3	100,0%	215071

Godina	Kategorija zemljišta				Ukupno
	Obraslo	Neobraslo proizvodno	Neobraslo neproizvodno	Neploidno	
	ha				
2016	2492676,33	199146,76	24955,74	42260,22	2759039,05
2026	2581425,45	55528,07	102050,14	35320,86	2774324,52
Razlika	88749,12	-143618,69	77094,4	-6939,36	15285,47
%	3,6%	-72,1%	308,9%	-16,4%	0,6%

Šume i šumska zemljišta čine 49,6% kopnene površine RH (prije 10 godina to je bilo 49,3%)

Šumovitost (obrasle površine) se povećala s 44,5% na 46,1% kopnene površine RH.

Postojeći podaci o šumama i šumskom zemljištu

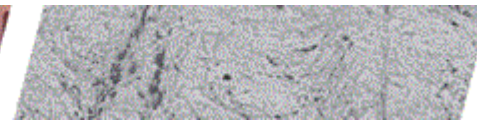
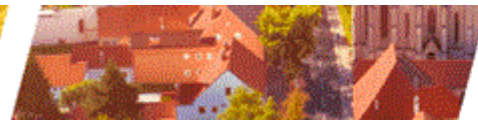
- Rezultati prve inventarizacije šuma nakon 2. svjetskog rata (1948), Šumarski list br.11-12, 1955., autor Smilaj

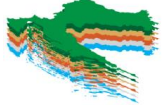
I N V E N T A R I Z A C I J A 1 9 4 8 .

Tabela 1.

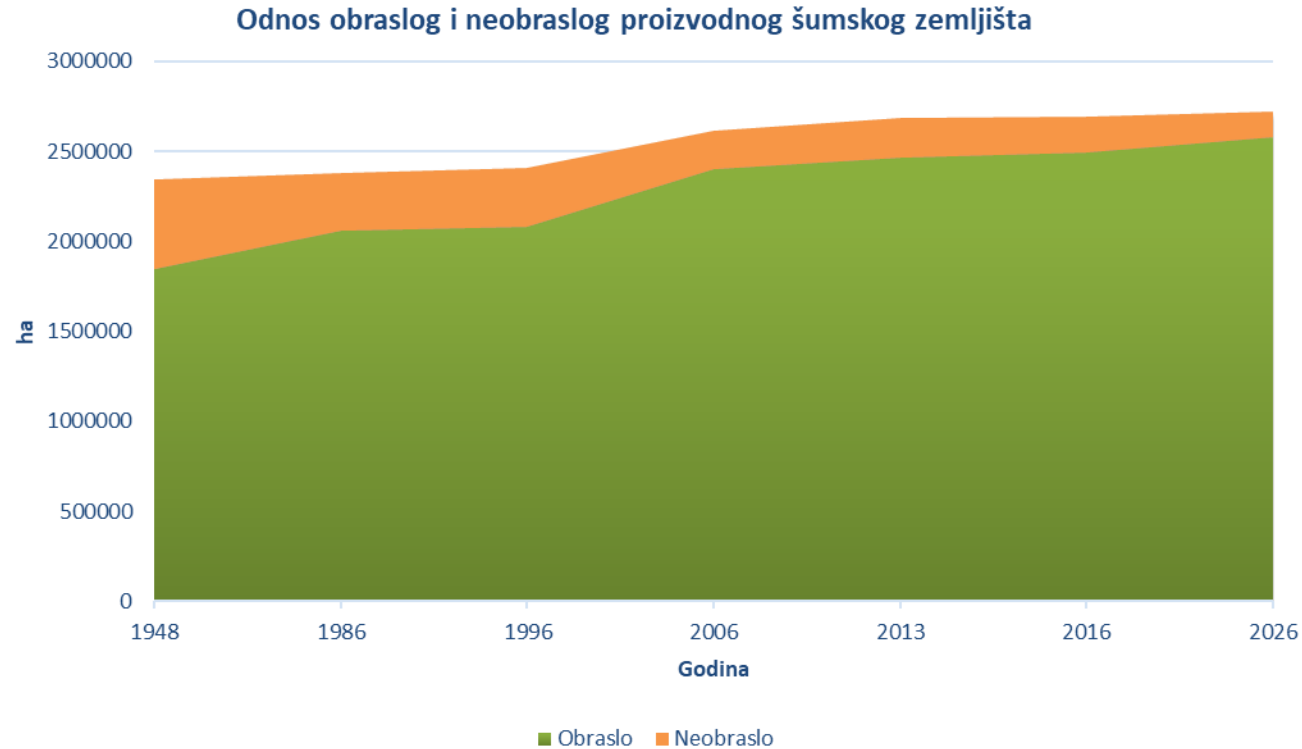
	P O V R Š I N A u ha						Ukupna drvena masa u m ³	Prirast godišnji u m ³	Godišnji sječivi prihod m ³		
	š u m s k a			poljo- djelska	neplodna	ukupna			glavni	predhodni	Ukupni
	obrasla	neobrasla	svoga								
Ukupno	1,842.310	501.230	2,343.540	36.184	30.875	2,410.599	188,013.612	3,258.185	2,250.369	914.320	3,164.689
Društvene šume	1,453.312	390.861	1,844.173	32.084	24.782	1,902.039	172,325.358	2,672.880	2,005.860	740.781	2,746.641
Privatne šume	388,998	110.369	499.367	4.100	5.093	508.560	15,688.254	585.305	244.509	173.539	418.048

- Šumskogospodarske osnove područja (1986 (1993); 1996; 2006; 2016, 2026)
- Prva nacionalna inventura šuma Republike Hrvatske (2010)

Površine šuma i šumskog zemljišta

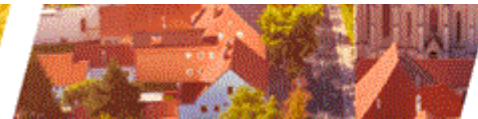
Šumovitost:

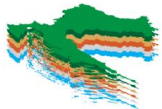
1948.g. 33%

2026.g. 46%

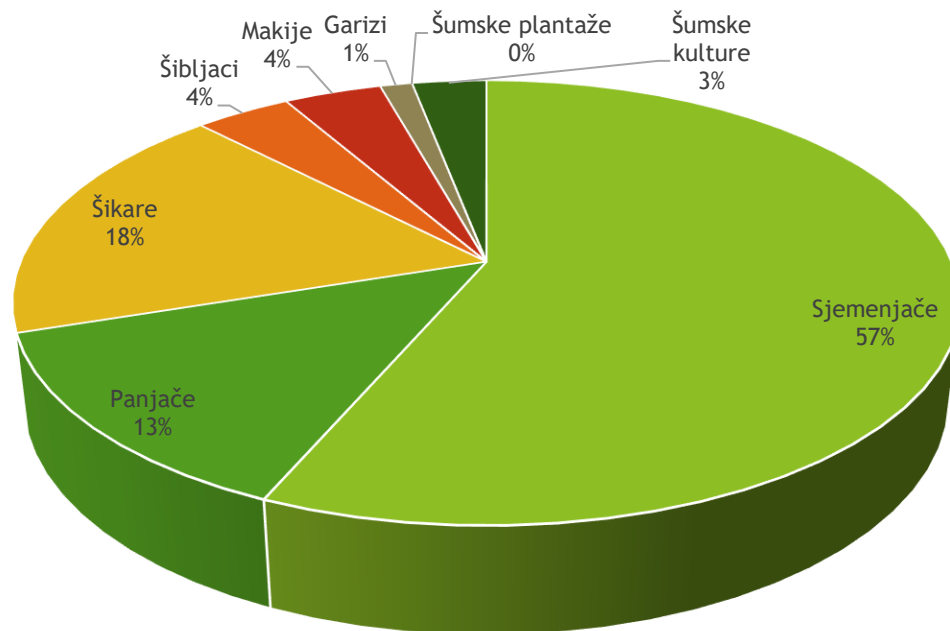
Od 1948. do danas dodano je
374090 ha novih površina u
šumskogospodarsko područje

Godina	1948	1986	1996	2006	2013	2016	2026
Obraslo (ha)	1842310	2061509	2078289	2402782	2464450	2492676	2581425
Neobraslo (ha)	501230	315166	331334	208465	220067	199147	136205
Ukupno (ha)	2343540	2376675	2409623	2611247	2684517	2691823	2717630

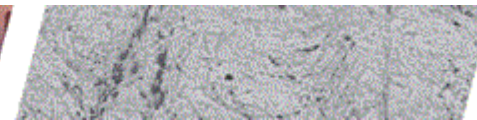
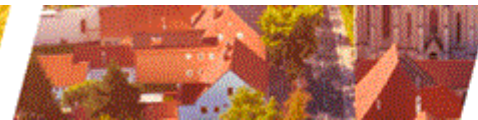

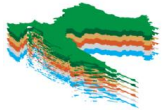

Struktura obraslih površina prema uzgojnom obliku

Vlasnička struktura	Obraslo š.z.	Šuma prema LULUCF definiciji	Šuma prema FAO definiciji
Državne šume - HŠ d.o.o.	71%	70%	67%
Državne šume - ostali	2%	2%	3%
Privatne šume	27%	28%	30%

Podjela šuma prema načinu gospodarenja

	Površina	
	ha	%
Jednodobne šume	869709	46%
Preborne šume	206173	11%
Raznodobne šume	807587	43%
Ukupno	1883469	100%

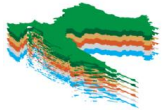
(1) Prema načinu gospodarenja sastojine su:

1. jednodobne - u kojima su stabla glavne vrste drveća u sastojini podjednake starosti, a gospodarenje je sastojinsko
2. preborne - sastojine jele s ostalim vrstama drveća u kojima nalazimo raspoređena stabla različitih visina i prsnih promjera, a gospodarenje je stablimično ili grupimično
3. raznodobne - u kojima su raspoređene skupine stabala različitih dobi i razvojnih stadija gdje su stabla unutar skupina podjednake dobi i razvojnog stadija, a gospodarenje je skupinasto.

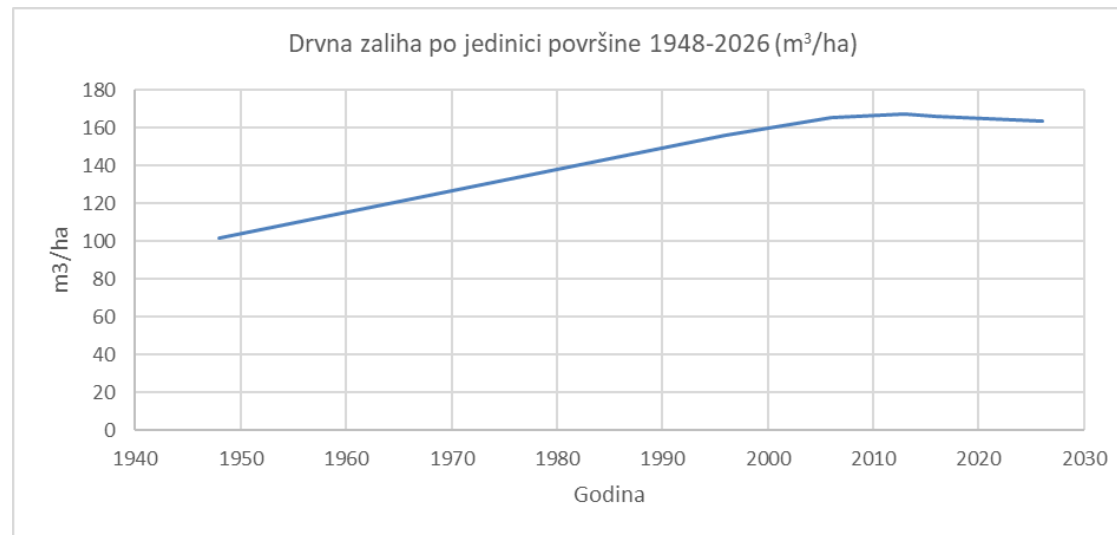
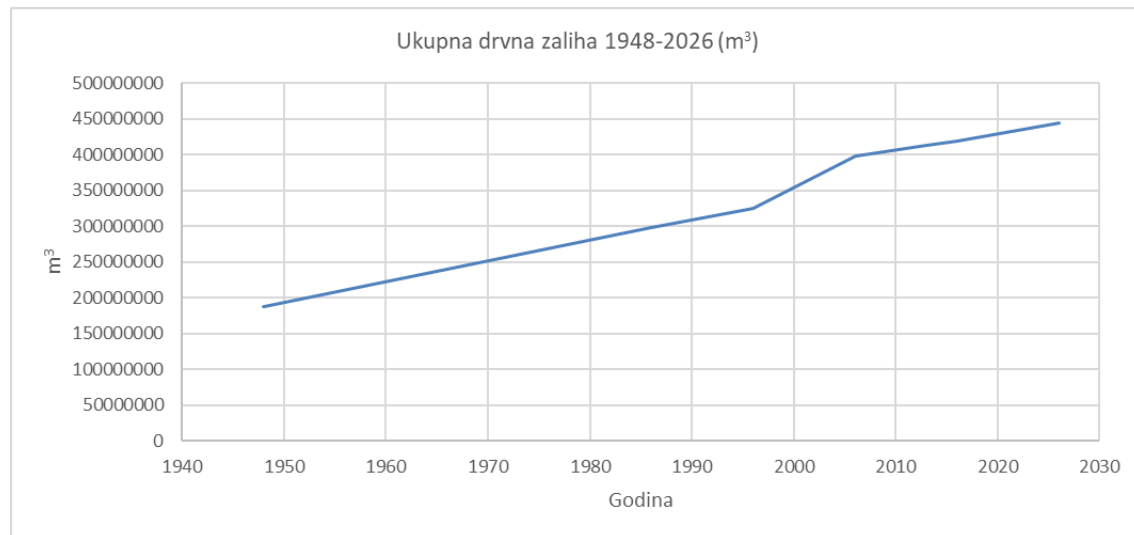
(2) Gospodarenje sastojinama iz stavka 1. točke 3. ovoga članka može se provoditi u šumama malih i srednjih privatnih šumoposjednika za koje nije izrađen poseban šumskogospodarski plan, zaštitnim šumama i šumama posebne namjene.

Izvor: Pravilnik o uređivanju šuma (97/18., 101/18., 31/20., 99/21. i 38/24)

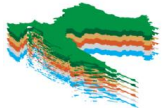
Drvena zaliha i prirast

Drvena zaliha 1948. 188,0 mil. m³/god
 Drvena zaliha 2026. 444,8 mil. m³/god

Prirast 1948. 3,3 mil. m³/god
 Prirast 2026. 10,8 mil. m³/god

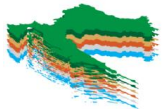

Šume prema namjeni

Namjena	Površina (ha)	%
Gospodarska	1397995,57	54%
Zaštitna	686275,46	27%
Posebne namjene	497154,42	19%
Ukupno obrasle površine	2581425,45	100%

Kategorija posebne namjene	Površina (ha)
Nacionalni park	50903,74
Park prirode	310707,94
Park šuma	2376,88
Posebni rezervat	11380,09
Regionalni park	40480,99
Spomenik parkovne arhitekture	1,12
Spomenik prirode	34,18
Strogi rezervat	2204,59
Šuma za potr. utvrđ. posebnim propisima	1220,44
Šuma za potrebe obrane RH	21593,33
Šuma za znanstvena istraživanja	4299,93
Šumski sjemenski objekt - selekcioniran	3325,85
Urbane šume	112,41
Značajni krajobraz	48512,93
Ukupno	497154,42

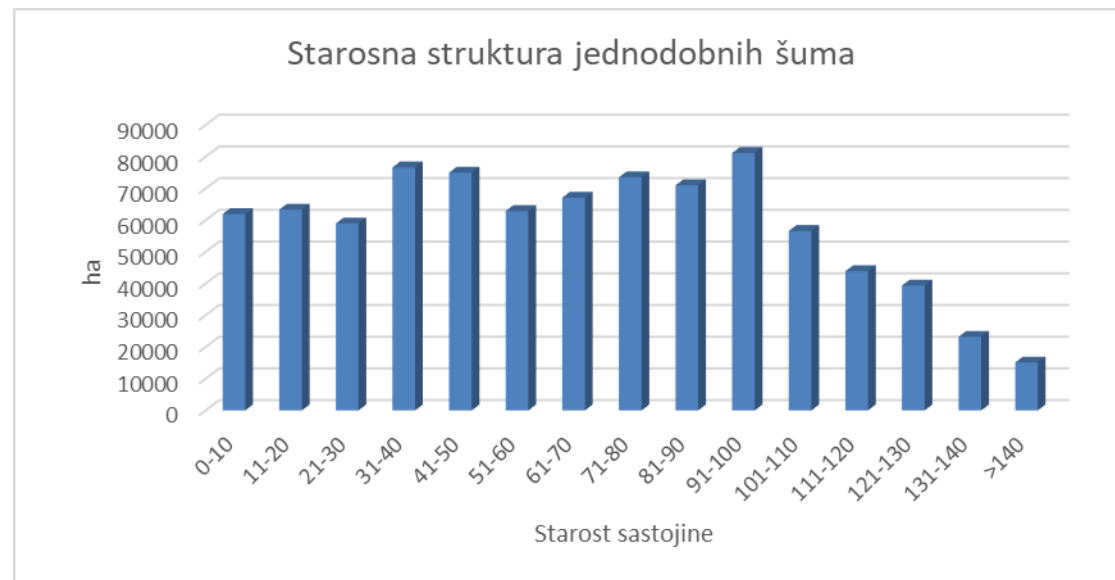
Etat i obnova šuma

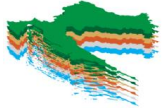
Prosječna godišnja obnova jednodobnih šuma na 7631 ha ili 0,9%

U razdoblju 2016-2024 godine posječeno je prosječno godišnje 6,8 mil. m³ ili 67% prirasta.

Struktura etata

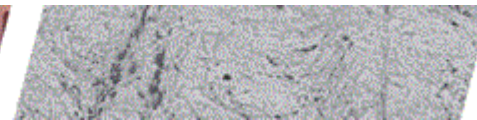
Glavni prihod jednodobnih šuma (oplodne sječe)	39%
Prethodni prihod jednodobnih šuma (prorjede)	22%
Opća osnova sječa prebornih šuma	16%
Opća osnova sječa raznodobnih šuma	23%

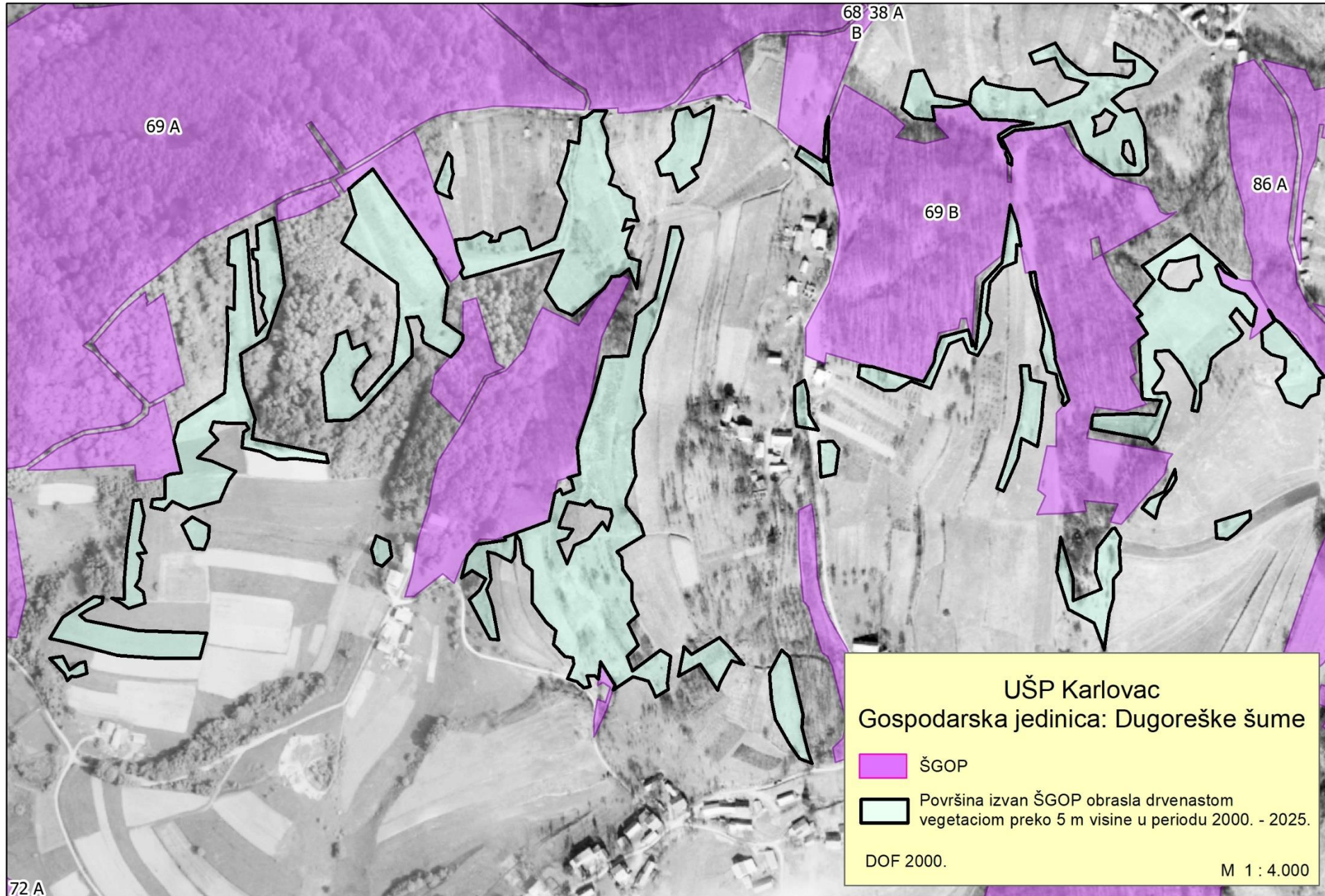
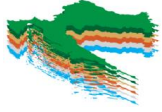

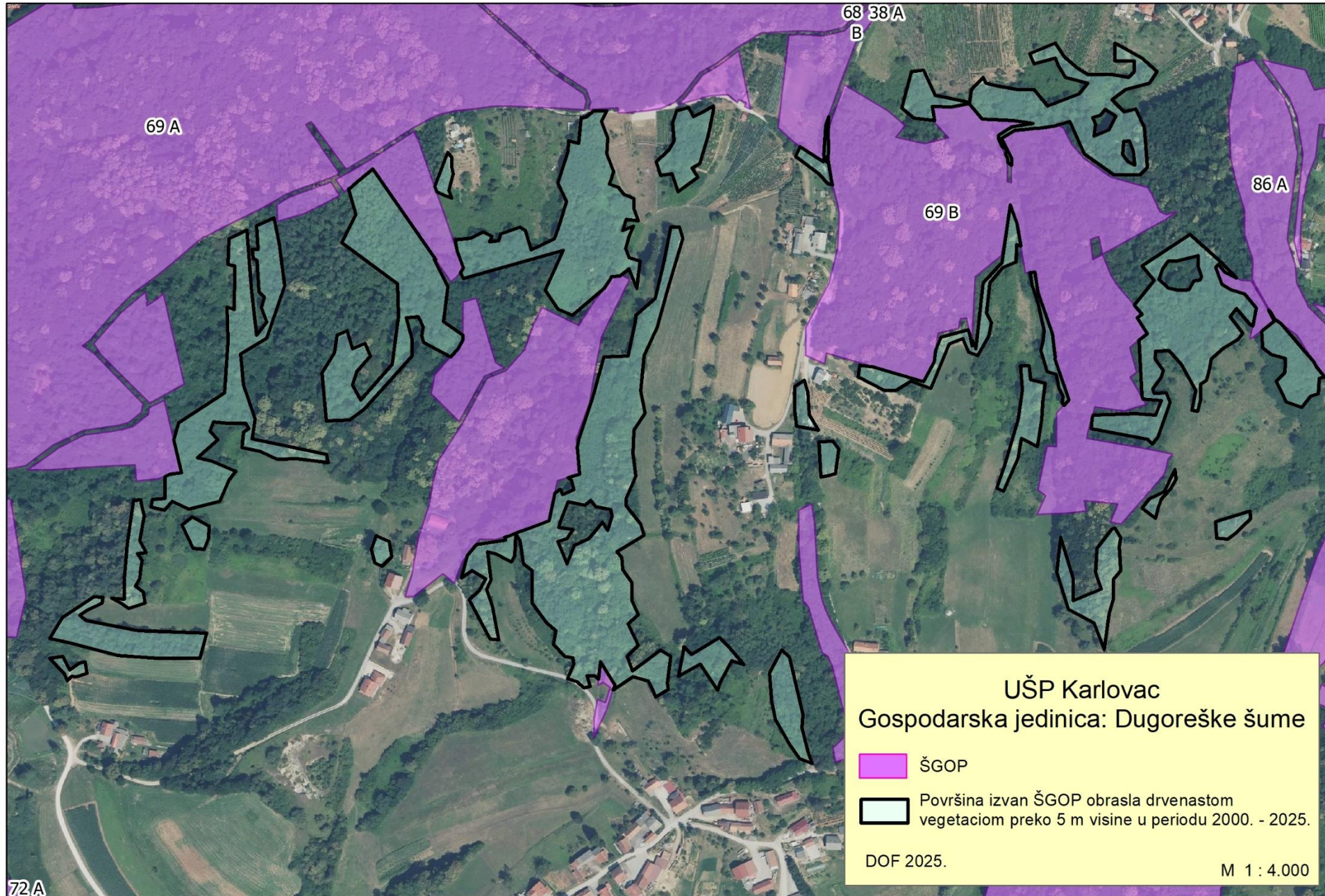
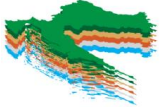

Procjena načina korištenja zemljišta i dodatnih potencijala

- Projekt LIFE CROLIS bi trebao uspostaviti usklađen sustav praćenja načina korištenja zemljišta i kategorija pokrovnosti
- Pored šumskogospodarskog područja postoji i velika površina poljoprivrednog zemljišta koja se ne koristi i obrasla je drvenastom vegetacijom (akumulacija drvne mase nije bila uključena u inventar stakleničkih plinova)
- Postoje dodatni potencijali za povećanje poljoprivredne proizvodnje kao i za povećanje uklanjanja stakleničkih plinova uključivanjem dijela površina u šumskogospodarsko područje
- Pokazat ćemo par primjera u idućim slajdovima →

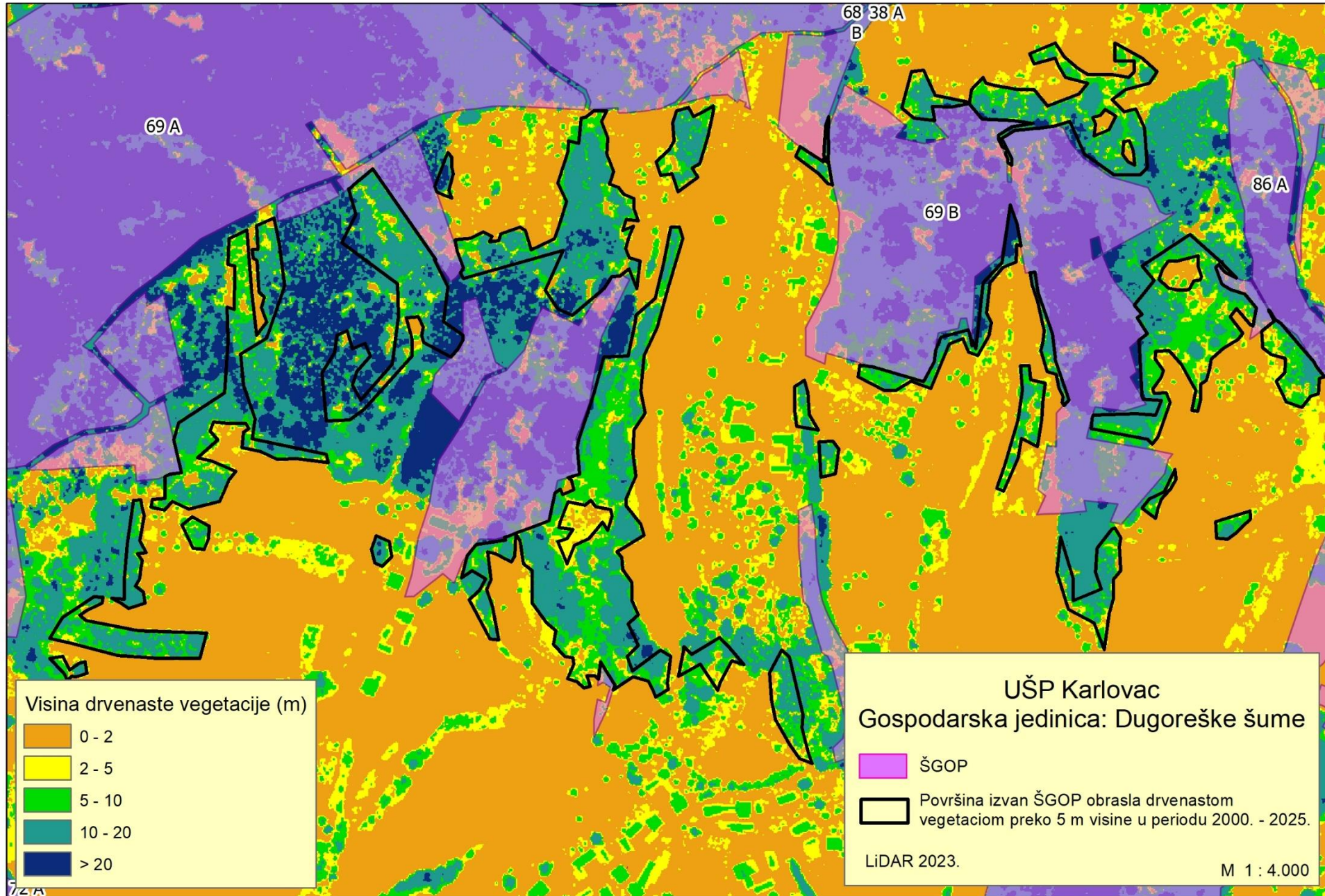
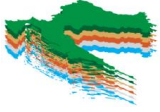

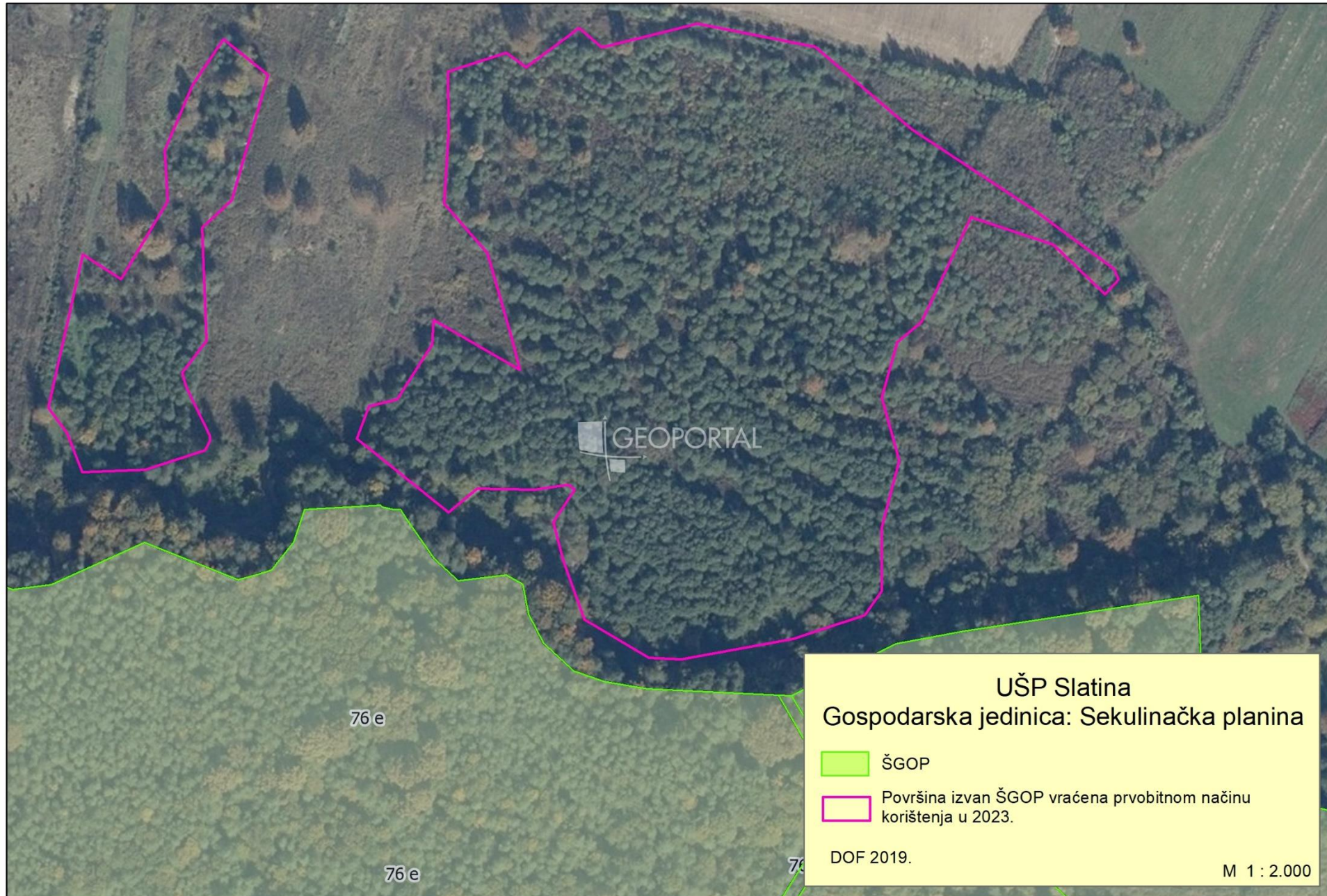
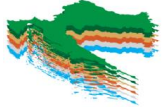

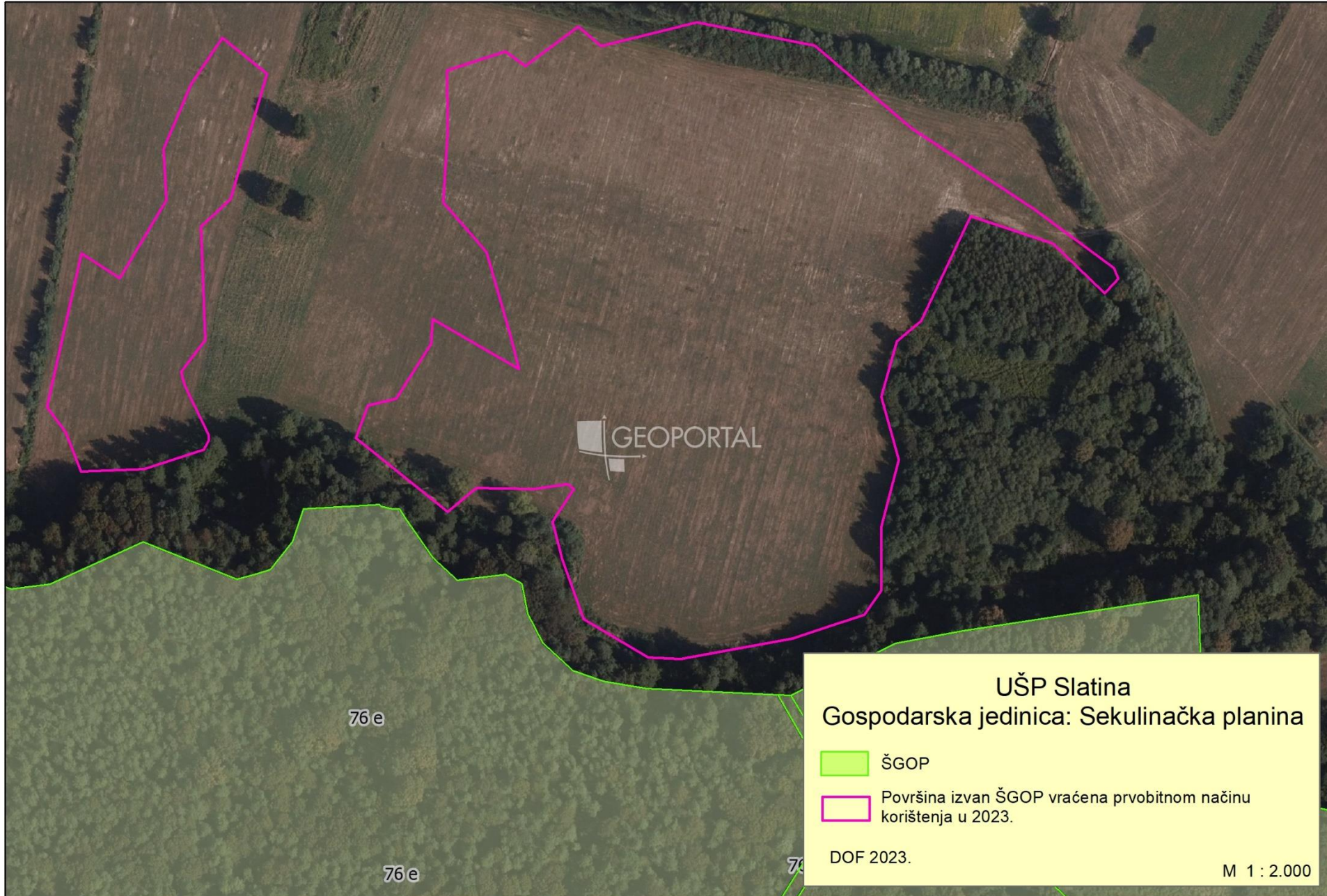
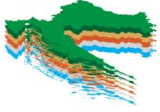

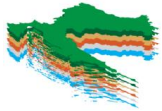
72A

Certifikati u Hrvatskim šumama

The mark of
responsible forestry
FSC® C015693

Hrvatske šume d.o.o. su od 2002. godine nositelj FSC certifikata za gospodarenje šumama. FSC certifikacija jamči da se šumom gospodari prema strogim ekološkim, socijalnim i ekonomskim standardima, odnosno da šumski proizvodi potječu iz ekološki odgovornog (održivog), društveno korisnog i ekonomski isplativog gospodarenja šumama.

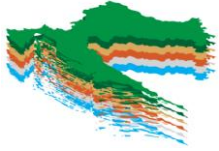

Hrvatske šume d.o.o. su od 13. prosinca 2023. nositelj SURE certifikata. Certifikata kojim se potvrđuje da se šumska biomasa koju na tržište stavljaju Hrvatske šume d.o.o. proizvodi u skladu s kriterijima održivosti utvrđenim Direktivama (EU) 2018/2001 i 2023/2413 o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora.

Predstavnici Hrvatskih šuma d.o.o. sudjelovali su u pripremi nacionalnih stajališta na prijedlog Uredbe (EU) 2024/3012 o uspostavi okvira Unije za certifikaciju trajnog uklanjanja ugljika, gospodarenja ugljikom i skladištenja ugljika u proizvodima.

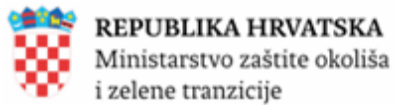

Hvala na pažnji!

direkcija@hrsume.hr

goran.kovac@hrsume.hr

zlatko.benkovic@hrsume.hr

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo zaštite okoliša
i zelene tranzicije

AGENCIJA ZA
PLAĆANJA U
POLJOPRIVREDI,
RIBARSTVU I
RURALNOM
RAZVOJU

HRVATSKE
ŠUME

EKONERG

REPUBLIKA HRVATSKA
Državna geodetska uprava

FOND ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I
ENERGETSKU UČINKOVITOST

